

שישנו את האוירה.

אנשי חולתא זכו לאדמות נרחבות, חלקן יהודיות, חלקן נטושות. דבר זה השפיע גם הוא על אנשי יסוד, שתבעו התרחבות. ובעיקר: הדג החל להיות עסק מכניס. הישוב רעב למזון, מחיר הדגים הטרשים עלה ועלה. הקרן הקיימת, שקיבלה את הזכויות לפני שנה מידי חברת הכשרת הישוב, החלה הוגה בתכניות נרחבות לייבוש האגם על ידי העמקת נתיב הירדן מדרום לה, אשר סתימתו על ידי סלע ענק בתקופה קדומה גרמה, כנראה, להתהוות האגם.

כתוצאה מהתחלת היבוש החלו פני האגם יורדים, צפויה לו הקטנה הדרגתית, שתגרום למשך שנה-שנתיים להגדלה רבתית של הדייג בשטח מצומצם, בו אפשר יהיה "לדוג דגים בכובע". אולם אחרי פרסופריטי ומני זה יבוא דלדול הדרגתי של הדגה, בגלל העלם מקומות ההטלה בשטח הביצות אשר הדגים רגילים להם. יחד עם מקומות ההטלה ייעלמו גם צמחי הביצה המהווים מזון עיקרי לדייגים.

ערכים ובני איכרים. אנשי יסוד דרשו את חלקם באגם. הם הלכו לממשלה, המוציאה את רשיונות הדייג, קיבלו רשיון לדוג במים העליונים, אלה הן הביצות, אשר משך תקופה מסוימת בשנה, עם עלות המים, מתחברות עם האגם — ואז עוברים הדייגים אליהן, מתמעטים באגם עצמו.

אך כשבאו אנשי יסוד לחדש את הרשיון נות נתקלו בסרוב מוחלט מצד יהודה רותם, ראש מחלקת הדייג של משרד החקלאות, איש קבוץ קיסריה, שטען כי הרשיונות הוציאו בהעדרו ונגד רצונו. טען רותם: האנשים הללו מוציאים רשיונות כאלה לערבים כדי להצר את צעדי היהודים, אולם למעשה שייך שטח הביצות לאגם ועל מחלקת הדייג לדאוג בראש וראשונה לאנשי חולתא, שפרנסתם על האגם.

תשובה זו הרגיזה את אנשי יסוד, שנפגעו במיוחד ע"י ההשוואה לערבים. אמרו הם: עתה נילחם על הכל, נדרוש לעצמנו חלק שווה בכל זכויות החולה.

גינה בבית-הסוהר. מאז החל מאבק כללי. כ-20 מאנשי יסוד הצעירים, ביניהם

עולים חדשים שנקלטו במושבה, הקימו קרן אופייטיב בשם רשת, רכשו סירות פח ורשתות יקות, דגו בלי רשיון.

פעולה בלתי חוקית זו לא נעלמה מעיני השלטון, ששלח שוטרים ואסר אותם. השוטרים הטילו עליהם קנס, דרש מהם לחתום על ערבות להתנהגות טובה. בני האיכרים סרבו לחתום, בידעם שיפרו את החוק שנית, הלכו לבית-הסוהר בבית-שאן (שם נטעו גינה). כשיצאו, הלכו שוב לדוג, הגישו בני תיבת לקרן הקיימת בקשה לרשיון.

דם וקרחת. המניעים שהניעו את בני האיכרים לפנות אל הים נראו באור שונה למסתכלים השונים.

קרא גדולטר, ברוגוז: "הורינו והורי הר רינו מתו בקדחת כדי לכבוש את החולה. האגם שייך לנו, ועליו לא נותר. יש באגם מקום למכיר לכולנו, ויהיה זה עוול כלפי המדינה הרעבה למזון אם ייסגר כדי לספק את התאוות המונופוליסטיות של הקיבוצים השמאליים. כל זמן שלחולתא לא היו אדמות, ישבנו ושתקנו. אבל עכשיו יש להם אדמה בשפע, יטפלו הם בה ויתנו גם לנו מקום במים!"

אולם מולקה, מנהיג הדייגים של חולתא, רואה את הרברים בצורה אחרת לגמרי. אומר הוא: "אנו דגנו בחולה כשהיתה זאת מלאכה קשה ולא מכניסה. אנו דגנו ביום וב"לילה, בשרב ובגשם. חברינו נהרגו במלחמה על הדייג. עתידנו לוטה בערפל, כי עם ייבוש החולה מאיימת עליה על כל הענף הזה. אולם בני האיכרים, שלעולם לא קשרו את גורלם עם האגם, רוצים עתה לספסר, כשהדייג הפך פתאום לעסק מכניס למשך כמה חודשים, בגלל צמצום הדגה בשטח קטן. אין מקום בחולה לשתי קבוצות דייגים. הדבר אינו אפשרי, כי האגם הקטן הוא יחידה אחת, הזקוקה לתכנון אחיד, לניצול אחיד. עובדים נוספים לא יגדילו את התפוקה. אפשר להגדיל אותה רק על ידי שכלול השיטות. ואם נשכלל את השיטות, האם לא מגיע לנו להיהנות מזה, במקום לתת זכות לאנשים שמשך שלושה דורות לא עשו ולא כלום למען הדייג בחולה, אך שיש לכל אחד מהם 300 דונם אדמה פוריה על חוף האגם?"

דייגים במחתרת:

כמו בסרט קולנוע רומנטי יוצאים בני יסוד-המעלה למלאכתם הבלתי-חוקית, בין קני הסוף הגבוהים, שקועים עד למתניהם במים, לבושים בחליפות גומי מיוחדות המגיעות עד לצואר. אין כמעט אפשרות לגלות איש במקום זה. בכל זאת תפסו השוטרים (שהובאו ע"י אנשי חולתא, כפי שטוענים בני האיכרים) כמה מן הדייגים לפני זמן מה, הביאום למשפט.

דייגים בחשמל:

אנשי חולתא שלחו את פטר, חברם, לאירופה, ללמוד שיטות דייג חדשות. אחת השיטות שהביא עמו היתה שיטה זו של דייג באמצעות החשמל, במים רדודים: גנרטור המורכב על הסירה מחשמל את המים בקוטר של שני מטרים. כל הדייגים בקוטר זה מהוממים, נכנסים בעצמם לרשת. עבודת הדייגים, העומדים במים עד ברכיהם, קשה. התפוקה היומית: 100 ק"ג.

